

Hoe ondraaglijk is het draagvlak?

Gebruikt en misbruikt?

Gecreëerd of getorpedeerd?

Tom Ysebaert
De Standaard

Draagvlak: het heeft belang

Zoekopdracht in het digitale media-archief van GoPress:

In één jaar tijd kwam het woord draagvlak 5.700 keer voor

Wordt als argument gebruikt:

‘Doe dat niet want je ondermijnt het draagvlak’

Of ‘we doen het niet want er is geen draagvlak’

Draagvlak als argument

Zoals in discussie over mobiscore.

Minister Van den Heuvel *'Het is een vergissing om er allerlei fiscale instrumenten aan te koppelen. Wie dat doet, ondergraaft het draagvlak'*

Geoloog Manuel Sintobin: *'Dit polariserende debat ondergraaft eerder het noodzakelijke maatschappelijke draagvlak voor moedige beleidsbeslissingen dan dat het ertoe bijdraagt.'*

Voorbeeld: kilometerheffing

Minister Weyts in juli 2017: 'ik ga aan het draagvlak werken'

Minister Weyts in april 2019: 'Ik voer het af wegens geen draagvlak'

Enquête: 66 % respondenten is voor gebruik van de auto belasten ipv het bezit

Andere enquête: een derde voor, een derde tegen, een derde neutraal.

Wat is het nu?

Kilometerheffing (2)

Voorbeeld: Stockholm

Voor invoering: geen draagvlak,
burgers tegen

Na invoering: voordelen en goede
effecten zichtbaar, burgers pro

Dus: soms toch uitvoeren

Is iets anders dan: doordrukken, door
de strot rammen.

Vraagstelling telt

Veel is afhankelijk van hoe je de vraag stelt.

Wilt u minder files? Ja, allicht

Wilt u meer betalen voor autorijden? Nee, zeker niet

Conclusie uit het eerste: er is een draagvlak voor rekeningrijden

Conclusie uit het tweede: er is geen draagvlak

Voorbeeld: statiegeld

Mooi voorbeeld van hoe vraagstelling stuurt

Enquête GfK: statiegeld zal zwerfvuil terugdringen, 87 procent gaat akkoord

Enquête iVox: kiest u voor statiegeld of voor de blauwe PMD-zak? Slechts 22 procent gaat voor statiegeld

Let op de **opdrachtgever**: GfK werkte voor Recycling Netwerk, dat pro statiegeld is en iVox voor Fost Plus dat de blauwe zak runt iov de industrie en de distributie, allemaal tegen

En dan is er NIMBY

Wilt u schone energie? Ja

Wilt u een windmolen in uw achtertuin? Nee

NIMBY, of 'not in my backyard', ligt overal op de loer

Mogelijke uitweg: inspraak en terugvloeiën voordelen

Het Eeklo-model

Hoe moet een journalist daarmee omgaan?

Doen zelf geen enquêtes, dus afhankelijk van enquêtes door derden

Onrechtstreeks: stemtest

Peilingen (zie verder)

Vaak voortgaan op onbetrouwbare signalen: politiek debat, drukkingsgroepen, sociale media, mails/brieven van lezers

Media niet altijd goede spotters 'volkswil'

Zagen Brexit, Trump en recentste overwinning Vlaams Belang niet aankomen

Wordt aan 'bubble' toegeschreven: te veel gelijkgestemden, kleine selectie samenleving (hoogopgeleiden), eenzijdig voortgaan op vaste opiniemakers, 'politiek correct'

Excuus: we baseren ons op peilingen, die vaak fout blijken

Hoe creëer je een draagvlak?

1. Argumenten &
2. Communicatie

Maar die volstaan niet

Wat speelt nog? 'Ongrijpbare'
dingen als tijdsgeest,
toevalligheden, emoties.

Sterk leiderschap helpt.

En warmtenetten?

Als het aansluit op bestaande verbrandingsinstallatie of bedrijf: weinig problemen

Komt er een nieuwe verbrandingsinstallatie: mogelijk verzet

Maar tegelijk: warmtenet kan glijmiddel zijn om verbranding erdoor te krijgen